

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-09-16
Besvaras senast
2025-09-24 kl. 12.00

Till statsminister Ulf Kristersson (M)

2025/26:13 Ansvaret för organisering och finansiering av utbildning för företagsläkare

Kompetensförsörjningen av företagsläkare har länge varit en problematisk fråga. Både utredningar och regeringens egna arbetsmiljöstrategier har tydligt pekat på behovet av fler företagsläkare och på statens ansvar för att säkerställa finansiering och organisering av utbildningen i arbetsmedicin. Sedan Arbetslivsinstitutet lades ned har ingen myndighet haft ett tydligt ansvar, och antalet företagsläkare minskar stadigt. Samtidigt är en stor majoritet av de aktiva företagsläkarna över 65 år gamla.

Myndigheten för arbetsmiljökunskap fick 2021 i uppdrag av regeringen att samordna insatserna för företagshälsovårdens kompetensförsörjning. I sin slutredovisning 2024 bedömde myndigheten att Försäkringskassan var bäst lämpad som huvudman för utbildningen. Därefter beslutade regeringen att avveckla Mynak och att överföra dess uppgifter till Arbetsmiljöverket och Karolinska institutet (KI). KI fick ansvar för kompetensförsörjning, men markerade samtidigt att huvudmannaskap för ST i arbetsmedicin inte ingick i deras uppdrag eller budget. Förslaget om huvudman för utbildningen har fortfarande inte hanterats.

Sveriges företagshälsor har sedan länge engagerat sig i frågan, och när frågor ställts till regeringsföreträdare har man bollats mellan olika departement. Arbetsmarknadsdepartementet har hänvisat till Socialdepartementet, som i sin tur har hänvisat vidare till Utbildningsdepartementet. Där har statssekreterare och tjänstemän klargjort att frågan inte finns med i budgeten och att ST i arbetsmedicin inte kan ingå i KI:s uppdrag. När Företagsläkarföreningen vände sig till Utbildningsdepartementet med en skrivelse i ärendet fick de beskedet att detta i första hand är en arbetsgivarfråga och därför bör hanteras av Arbetsmarknadsdepartementet. Ingen verkar veta vem som har ansvaret.

Samtidigt finns en akut brist på företagsläkare, vilket riskerar att få allvarliga konsekvenser. Företagen försvagas när de inte kan få stöd i sitt arbetsmiljöarbete eller i rehabiliteringsinsatser för sjukskrivna medarbetare. För de anställda kan bristen innebära längre sjukskrivningar, sämre rehabilitering och större risk för arbetsrelaterad ohälsa. Situationen förvärras ytterligare av att det enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter krävs lagstadgade medicinska kontroller för vissa yrkesgrupper – exempelvis vid arbete med allergiframkallande kemikalier, fibroframkallande damm som asbest eller

kvarts, bly och kadmium samt vid nattarbete, rök- och kemdykning eller dykeriarbete. Dessa arbeten får inte utföras utan giltiga läkarintyg, och bristen på företagsläkare innebär att arbeten riskerar att stoppas, att arbetsgivare kan drabbas av sanktionsavgifter och att skyddsnivån för arbetare i dessa yrkesgrupper försämras.

Trots återkommande kontakter från berörda aktörer har ansvaret för frågan ännu inte tydliggjorts av regeringen.

Jag vill därför fråga statsminister Ulf Kristersson:

Har statministern för avsikt att klargöra vilket departement och vilken minister i regeringen som ansvar för att säkerställa finansiering och organisering av utbildningen för företagsläkare och i så fall, hur ser ansvarsfördelningen ut?

.....

Johanna Haraldsson (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren